

Державним агентством з інвестицій та управління національними проектами передбачено реалізацію проекту «Технополіс» зі створення інфраструктури інноваційного розвитку галузі високих технологій. Згідно з планом передбачається фінансування створення 5 інфраструктурних комплексів, очікуваний обсяг інвестицій 10,3 - 12,6 млрд грн, з них не менше 20% за рахунок державної підтримки. Очікуваний термін реалізації проекту 7-15 років [1, с. 17-21].

Таким чином, інноваційні проекти малого бізнесу підтримуються державою за допомогою прямих та непрямих фінансових інструментів. В Україні істотною проблемою в підтримці інновацій є відсутність взаємозв'язку між державою, наукою та підприємницької сектором.

Література

1. Інноваційний розвиток промисловості як складова структурної трансформації економіки України: аналіт. доп. (Сер. «Економіка», вип. 15) / О.В. Собкевич А. І. Сухоруков, А. В. Шевченко [та ін.]; під ред. Я. А. Жаліло. - К.: НІСД, 2014 - 152 с.
2. Петровська І.П. Податкові пільги як спосіб стимулювання інноваційної діяльності в Україні / І.П. Петровська // Вісник ЖДТУ. - 2013. - № 1 (63). - С. 299-301.
3. Щуцька Л.П. Особливості функціонування і розвитку кластерів на Хмельниччині / Л.П. Щуцька // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. - № 5. – Т. 4. – С.351-355.

УДК 336

Гернего Юлія Олександрівна

к. е. н.,

доцент кафедри інвестиційної діяльності

ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,

IuliiaGern@ukr.net

ТЕХНОЛОГІЇ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ХАБІВ В УКРАЇНІ

Анотація: У тезах наведено трактування сутності та варіантів класифікації хабів. Наголошено на можливості реалізації та підтримки хабів в Україні. Запропоновано альтернативні технології для фінансування хабів відповідно до сучасних умов розвитку економіки.

В умовах глобальних викликів сучасного середовища досягнення конкурентоспроможності національної економіки на міжнародних ринках можливе лише за рахунок становлення пріоритетів новітнього етапу технологічного розвитку. Зокрема, реалізація прогресивних змін шостого та сьомого технологічних укладів є можливим в контексті формування та подальшого розвитку сприятливого інноваційного середовища на макро-, мезо- та на мікро- рівні. Виникає потреба реалізації нових концептуальних засад, цілеспрямованих заходів та регуляторів інноваційного процесу. Цілепокладання та досягнення цілей інноваційного розвитку доцільно здійснювати з урахуванням, як існуючих технологій підтримки, які реалізуються на національному рівні, так і тенденцій та викликів глобалізованого розвитку. З огляду на зазначені вище прикладні аспекти, актуальності набуває обґрунтування кореляції між результативністю спеціально створеної інноваційної інфраструктури та фінансовими можливостями підтримки інновацій для підвищення результатів їх впровадження, забезпечення вищого ступеню розвитку національної економіки.

В контексті наукових досліджень можливостей підтримки інноваційної інфраструктури, зарубіжні автори обґрунтовують проблеми стосовно створення та

подальшого функціонування інноваційних хабів. Серед дослідників цієї проблематики присутні, як науковці-теоретики, так і представники міжнародних організацій. Зокрема, дані питання зацікавили Д. Гетхеджа, Е. Баарка, Ш. Наубахара, Я. Голденберга, Х. Сангмана, Д. Лехмана, а також К. Фабіана, Д. Йорка та інших.

Теоретичні дослідження та прикладні аспекти аналітики показують, що в умовах глобальних змін, названі проблеми потребують особливої уваги в контексті структурної перебудови в умовах відносно молодій ринкової економіки України. Зокрема, Н. Краус, І.Іноземцева, В. Діордієва та інших. Л.Федулова розглядає інноваційно-технологічні хаби, як драйвери розвитку регіону [1]. Проте, в Україні, зазначені питання ще не є достатньо обґрунтованими з огляду на формування та розширення можливостей їх фінансової підтримки. Тому, вартими уваги є технології фінансування інноваційних хабів в Україні, аналіз яких є метою нашого дослідження.

Термін «хаб» походить від англійського «hub», що перекладається, як центр або вісь, вузол мережі. У сферах комп'ютерної техніки та мереж хаб трактується, як мережевий концентратор (USB-концентратор), у сфері енергетики хабом називають спеціалізований розподільчий центр, що розподіляє один маршрут на два або більше [1, с. 13]. У теоретико-прикладному аспекті, в умовах сучасного глобалізованого суспільства, під хабом розуміють систематичну (комплексну) діяльність суб'єктів господарювання, суб'єктів на рівні регіону або країни загалом [2].

Всупереч відносно недовгій історії дослідження хабів, існують можливості їх класифікації згідно ряду диференційованих ознак (рис. 1).

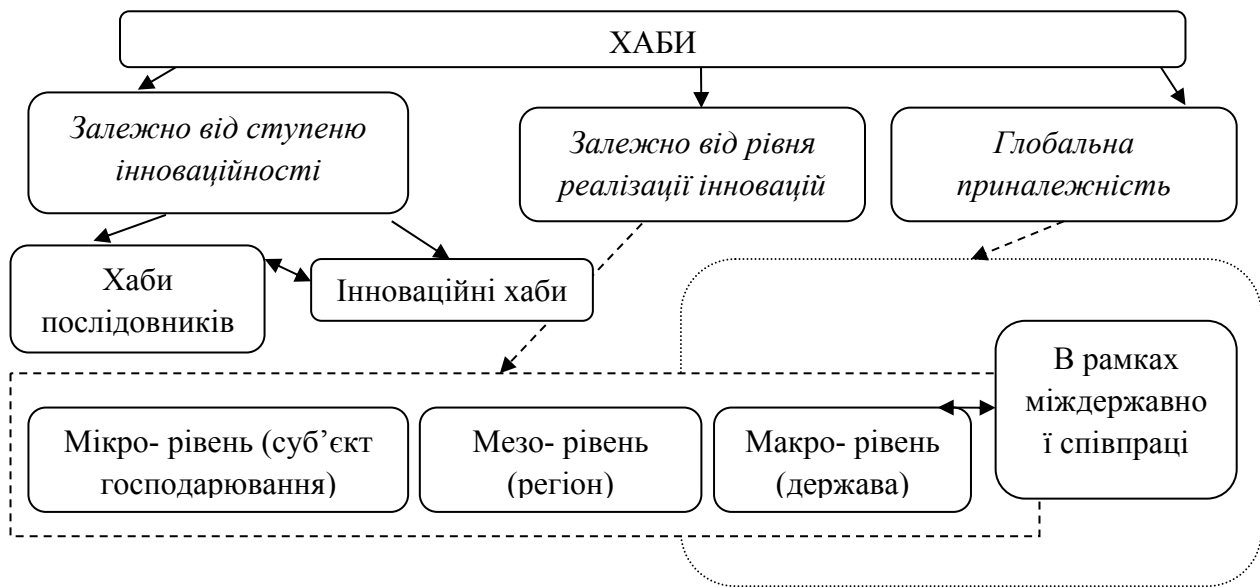

Рис. 1. – Типологія хабів*

* Джерело: узагальнено за матеріалами [1; 3; 4]

Хаби, у будь-якому випадку, диференціюються як: мережі, призначені для адаптації прогресивних ідей, технологій та процесів, які залучені із-зовні (хаби послідовників); мережі, які створені з метою формування та реалізації якісно-нових інноваційних ідей та процесів, а також реалізації істотних змін (інноваційні хаби). Такий поділ, у першу чергу, зумовлений змінами та тенденціями, які притаманні сучасному глобалізованому інноваційному суспільству. Послідовні прогресивні зміни в межах хабів відбулися через виникнення можливостей обміну досвідом реалізації прогресивних рішень, як на національному, так і на міжнародному рівні.

Інноваційні хаби є своєрідною відповіддю на швидку зміну технологічних укладів, зростання конкуренції на міжнародному рівні, коли адаптації інших успішних винаходів уже стає недостатньо для формування та подальшого збереження конкурентної позиції. Тобто, інноваційні хаби порівняно із хабами послідовників є більш прогресивною формою

організації інфраструктури для висхідних змін. Проте, результати від реалізації прогресивних змін у рамках інноваційних хабів будуть систематичними за умови реалізації інновацій одразу на усіх ключових рівнях суспільного розвитку. З огляду на прогресивні очікування від інноваційних хабів, першочерговою є їх фінансова підтримка та диверсифікація технологій фінансування на кожному із рівнів.

На жаль, сьогодні в Україні інноваційна діяльність все ще фінансується переважно за рахунок власних фінансових ресурсів інноваційно-активних суб'єктів господарювання. Згідно даних державної служби статистики України, у 2015 році власні кошти підприємств становили 13427,0 млн. грн. У той же час, кошти вітчизняних та іноземних інвесторів склали 132,9 млн. грн, кредити – 113,7 млн. грн, з державного бюджету залучено 55,1 млн. грн., а з місцевих бюджетів лише 38,4 млн. грн [5]. Така дещо регресивна структура фінансування, у певній мірі, зумовлена несистемністю та відсутністю комплексності прогресивних інноваційних змін.

На нашу думку, диверсифікація технологій інноваційного розвитку, могла б відбутися за рахунок поширення хабів, адже вони дозволяють одночасно зосередитися на конкретній інновації, але у той же час реалізувати її у рамках певної системи, комплексу. На сьогодні, практична реалізація ідеї хабів в Україні лише розпочинається, здебільшого за рахунок фінансування за рахунок створення фондів за міжнародною участю.

Для подальшої реалізації прогресивних змін у рамках хабу не достатньо застосування лише прогресивних технологій. Потреба залучення додаткових фінансових ресурсів створює можливості для імплементації якісно-нових технологій фінансування (рис. 2).

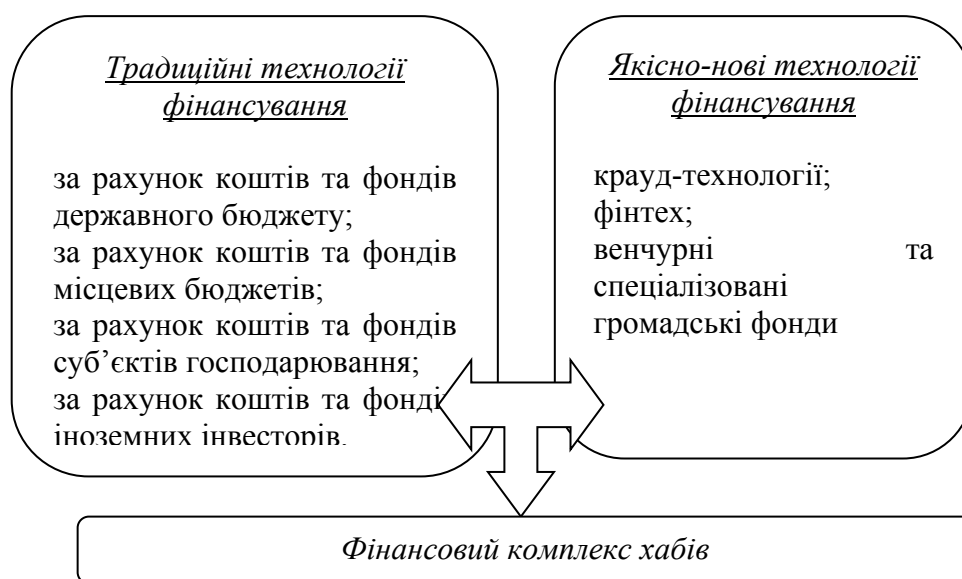

Рис. 2. – Перспективні технології фінансування хабів*

* Джерело: узагальнено за матеріалами [5 – 8]

На етапі створення хабу, важливим є забезпечити його фінансову підтримку за рахунок ресурсів суб'єктів, які його реалізують на кожному із рівнів (суб'єкт господарювання, регіон, держава). Тому, першочерговою технологією є формування спеціалізованих фондів, які слугуватимуть першочерговим джерелом поточної життєдіяльності хабу. Оскільки, інноваційний хаб призначений для реалізації висхідних пріоритетів, в Україні, вважаємо за доцільне поряд із розвитком хабів на національному рівні підтримувати впровадження якісно-нових технологій фінансування.

Наприклад, на міжнародному рівні нещодавно популярності набув термін "фінтех", який трактується, як сектор компаній, що використовують передові технології для удосконалення фінансових послуг. Крім того, фінтех-індустрія є однією із найбільш

динамічних. Адже, дослідження Accenture показують, що валові інвестиції у фінтех зросли із 4,6 млрд. дол. у 2013 році до 22,3 млрд. дол. у 2015 році [7]. У зв'язку із стрімким розвитком інтернет-технологій, існує можливість фінансування інноваційних хабів за рахунок крауд-технологій, а саме можливостей краудфандингу та краудсорсингом, які передбачають залучення фінансових ресурсів за посередництвом мережі інтернет.

В результаті дослідження можемо зробити наступні висновки стосовно перспектив залучення технологій фінансування інноваційних хабів в Україні, а саме:

- формування хабів є результатом прогресивних змін та еволюції технологічних укладів, тому їх реалізація на практиці є однією із складових інноваційного розвитку та зростання економіки України;

- комплексність інноваційного розвитку національної економіки відбудеться за рахунок поєднання пріоритетів та якісно-нових ідей на усіх ключових рівнях функціонування суспільства, що зумовлює потребу класифікації інноваційних хабів;

- якісно-новий рівень хабів зумовлює потребу залучення якісно-нових ресурсів, що показує необхідність, поряд із традиційними, розвитку якісно-нових технологій фінансування, які формують додатковий ресурс для майбутнього прогресу та результативності хабів.

Таким чином, на нашу думку, розвиток технологій фінансування хабів, становить потенціал для посилення конкурентоспроможності економіки України на міжнародних ринках, підвищення рівня її інноваційності. Тому, подальшої актуальності набуває поєднання теоретичних досліджень із прикладним аспектом формування та фінансової підтримки хабів в Україні.

Література

1. Федулова Л. І. Інноваційно-технологічні хаби — драйвери розвитку регіонів / Л. І. Федулова // Економічна теорія та право. - 2016. - № 1. - С. 11-27.
2. Baark E., Naubahar Sh. From Trade Hub to Innovation Hub: The Role of Hong Kong's Innovation System in Linking China to Global Markets / E. Baark, Sh. Naubahar // Innovation: Management, Policy & Practice, V. 8, № 1–2, April 2006. – P. 193–209.
3. Jacob Goldenberg, Sangman Han, Donald R. Lehmann, Jae Weon Hong (2009) The Role of Hubs in the Adoption Process. Journal of Marketing: March 2009, Vol. 73, No. 2, pp. 1-13.
4. Краус Н. Регулятори «інноваційного ліфту» економіки України під впливом інституційно-інфраструктурних змін. /Н. Краус// Економіст. – 2015. - № 5. – С. 14 – 17.
5. Реалізація пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки та отримані результати у 2015 р. Аналітична довідка. Міністерство освіти і науки України. – 2016. – 51 с.
6. McAuley, D. (2014), “What is FinTech?”, Wharton FinTech, available at: <https://medium.com/wharton-fintech/what-is-fintech-77d3d5a3e677#.d62morear>
7. Діордієв В. Засади створення фінансового інноваційного хабу в Україні. /В. Діордієв// Ефективна економіка. – 2016. - № 10. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5207>
8. Хау Дж. Краудсорсинг. Коллективный разум как инструмент развития бизнеса - Crowdsourcing: Why the Power of the Crowd is Driving the Future of Business. – М.: «Альпина Паблишер», 2012. — 288 с.

УДК 338.242

Олександр Грабовенко
магістр з економіки підприємства
аспірант кафедри Стратегії підприємств КНЕУ,
e-mail: hrabovenko.oleksandr@kneu.ua